

กรมการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

คู่มือ

สำหรับนักเรียน นักศึกษา

เพื่อการทำงาน

ในช่วงปิดภาคเรียน/ช่วงว่างจากการเรียน

กองพัฒนาระบบบริการจัดหางาน

กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

www.doe.go.th

สายด่วน 1694

คำนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศนับว่ามีความสำคัญยิ่ง เป็นกลยุทธ์ที่มีผลต่อความสำเร็จอย่างยั่งยืนของประเทศ และรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ดังนั้น การสร้างกลไกให้ทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับในประเทศได้รับการพัฒนา ทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะ คุณธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมในการทำงาน ให้เป็นผู้ที่ทรงความรู้ มีทักษะ มีคุณภาพ มีคุณธรรม เหมาะสมสอดคล้องกับทิศทางของการพัฒนาประเทศ ย่อมจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้ประเทศชาติมีสมรรถนะขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

กระทรวงแรงงานจึงได้ขับเคลื่อนงาน “ประชารัฐรวมพลัง สร้างยูวแรงงาน” เพื่อเป็นการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยช่วงวัยนักเรียน/นักศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาศึกษาการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อไปยังโลกของการทำงาน รวมทั้งทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ และเป็นพื้นฐานในการก้าวเข้าสู่ช่วงวัยแรงงานที่มีการยกระดับศักยภาพทักษะ และสมรรถนะแรงงาน ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไปซึ่งเป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ของกระทรวงแรงงาน

กองพัฒนาระบบบริการจัดการทางาน

กรมการศึกษาด้าน

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
การทำงานนอกเวลาเรียน	๑
ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานนอกเวลาเรียน	๑
บุคลิกภาพที่นายจ้างต้องการ	๒-๓
ข้อปฏิบัติในขณะที่ทำงานในสถานประกอบการ	๔
อัตราค่าจ้าง	๕
ระยะเวลาการทำงาน	๖
เงื่อนไขอื่น ๆ สำหรับการจ้างงานประเภทไม่เต็มเวลา	๗
ลักษณะงานที่สถานประกอบการสามารถจ้างงานประเภทไม่เต็มเวลา	๘
สถานที่ทำงานที่ห้ามมิให้นักเรียน นิสิต และนักศึกษา ทำงาน	๙
ลักษณะงานเสี่ยงอันตราย ที่ไม่ควรทำ	๑๐
การดูแลคุ้มครองสิทธิประโยชน์	๑๑
การขึ้นทะเบียนสมัครงาน	๑๒
หลักฐานที่ใช้สมัครงาน	๑๒

การทำงานนอกเวลาเรียน (Part Time)

คือ การทำงานในช่วงปิดภาคเรียนปกติ หรือช่วงว่างจากการเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา มีรายได้ระหว่างเรียน จากการประกอบอาชีพ ที่เหมาะสมและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัว รวมทั้งให้มีวิริยะ อุตสาหะ มีวินัย และเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการทำงานก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำงานนอกเวลาเรียน

๑. เป็นการวางฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญต่ออนาคตในการนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
๒. นักเรียน นักศึกษา รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มั่วสุมสิ่งเสพติดของมีนเมา และประพฤติตนเสื่อมเสีย
๓. นักเรียน นักศึกษา มีรายได้ระหว่างเรียน จากการประกอบอาชีพที่เหมาะสม เป็นการเพิ่มรายได้ให้ตนเองและแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง
๔. นักเรียน นักศึกษา ได้รับโอกาสฝึกงานและได้รับประสบการณ์จากการทำงานจริง ฝึกความอดทน ปลูกฝังความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา การสร้างวินัยในตนเองควบคู่ไปกับการเรียนการสอน
๕. นักเรียน นักศึกษา ได้เรียนรู้โลกแห่งอาชีพก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อเป็นพื้นฐานในการหางานทำในอนาคต

บุคลิกภาพที่นายจ้างต้องการ

๑. ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ตรงตามหน้าที่ความรับผิดชอบในตำแหน่งที่สมัคร

๒. บุคลิกภาพที่เหมาะสม

ได้แก่ การเรียนรู้และยอมรับข้อจำกัดของตนเอง การมีเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน ความรับผิดชอบสูง

๓. การรักษาคุณภาพอารมณ์

ได้แก่ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี ในขณะที่เผชิญกับสภาวะขัดแย้งและสิ่งไม่พึงพอใจ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคที่รุนแรงได้อย่างสงบและอดทน ตลอดจนทะเลาะทแยงในระดับที่เหมาะสม ซึ่งจะก่อให้เกิดความคิดก้าวหน้า และพัฒนางาน

๔. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ได้แก่ การร่วมกิจกรรมในโรงเรียน มหาวิทยาลัย หมู่บ้าน และที่ทำงาน การให้ความสำคัญกับความสำเร็จในนามกลุ่มมากกว่าส่วนตัว และมีความกลมกลืนในพฤติกรรมเมื่ออยู่ในกลุ่ม สามารถเป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดี

บุคลิกภาพที่นายจ้างต้องการ

๕. ความสามารถในการสู้งานหนัก และเผชิญปัญหาอุปสรรคได้อย่างมั่นใจ
ได้แก่ การทำกิจกรรมที่ยากลำบากและต้องใช้ระยะเวลาานาน ๆ
ในสมัยเรียนให้ประสบผลสำเร็จได้ การพัฒนาผลการเรียนให้อยู่ในระดับดีขึ้นไปเรื่อย ๆ
๖. ความซื่อสัตย์และความจริงใจต่อตนเอง/องค์กร/งานในหน้าที่และเพื่อนร่วมงาน
๗. การรักษาระเบียบวินัยในการทำงาน และรู้สึกผิดเมื่อคิดจะทำผิดระเบียบ/
กฎเกณฑ์ของสังคมหรือองค์กร

ข้อปฏิบัติในขณะที่ทำงานในสถานประกอบการ

๑. ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของสถานประกอบการ เช่น เวลาทำงาน เวลาพัก การหยุด หรือการลางาน
๒. ต้องเคารพเชื่อฟังผู้ประกอบกิจการ ผู้บังคับบัญชา หัวหน้างาน และบุคคลที่สถานประกอบการมอบหมาย
๓. ต้องแต่งกายสุภาพเรียบร้อยด้วยเครื่องแต่งกายของสถาบันการศึกษาหรือรูปแบบการทำงานที่ผู้ประกอบกิจการจัดทำให้
๔. ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบว่าด้วยความปลอดภัยในการทำงาน และไม่นำยาเสพติด อาวุธ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายร้ายแรงเข้าไปในสถานที่ทำงาน
๕. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และมีความวิริยะ อุตสาหะในการทำงาน

อัตราค่าจ้าง

๑. คณะกรรมการค่าจ้างได้ออกประกาศกำหนด อัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ เพื่อเป็นข้อแนะนำให้สถานประกอบการนำไปใช้ในการจ่ายค่าจ้างไว้ ดังนี้

กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายชั่วโมงไม่ต่ำกว่าชั่วโมงละ ๔๐ บาท

๒. กรณีนักเรียน นักศึกษา ที่ช่วยปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ กระทรวงการคลังได้กำหนดอัตราเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนไว้ ดังนี้

- ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๗ ชั่วโมงต่อวัน โดยไม่รวมเวลาหยุดพัก

ค่าตอบแทน ไม่เกินวันละ ๓๐๐ บาท

- ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงครึ่งต่อวัน

ค่าตอบแทน ไม่เกิน ๑๕๐ บาท

(ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๔/ว๓๐ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๘ เรื่อง การเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนนักเรียน นักศึกษา ที่ช่วยปฏิบัติงานราชการ)

ระยะเวลาการทำงาน

๑. ระยะเวลาการทำงานนอกเวลาเรียนในช่วง**เปิด**ภาคเรียนปกติ (เวลาว่างจากการเรียนปกติ)

วันเรียนปกติ

ไม่เกินวันละ ๔ ชั่วโมง

วันหยุดเรียน วันหยุดประจำสัปดาห์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์

ไม่เกินวันละ ๖ ชั่วโมง

๒. ระยะเวลาการทำงานนอกเวลาเรียนในช่วง**ปิด**ภาคเรียน (ช่วงปิดเทอม)

ไม่เกินวันละ ๗ ชั่วโมง

๓. สัปดาห์ละ ไม่เกิน ๓๖ ชั่วโมง

เงื่อนไขอื่นๆ สำหรับการจ้างงานประเภทไม่เต็มเวลา

สถานประกอบการที่ประสงค์จะจ้างนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ทำงานประเภทไม่เต็มเวลา ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังนี้

๑. ต้องมีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป
๒. การแต่งกายในระหว่างการทำงานให้ปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดใน ๓ ประการ ดังนี้
 - เครื่องแบบนักเรียน นิสิต และนักศึกษา
 - แบบฟอร์มที่มีสัญลักษณ์ที่แสดงว่าเป็นนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ทำงานชนิดไม่เต็มเวลา
 - แบบฟอร์มที่สถานประกอบกิจการจัดให้ แต่ให้มีป้ายสัญลักษณ์ที่แสดงว่าเป็นนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ทำงานชนิดไม่เต็มเวลา
๓. จะ **ไม่ครอบคลุม** ถึงนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ที่ฝึกงานในสถานประกอบกิจการต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอนที่สถาบันกำหนดไว้ และที่ทำงานประจำ (พนักงานทั่วไป)
๔. ห้ามนายจ้างเรียกหรือรับหลักประกันจากนักเรียน นิสิต และนักศึกษา เช่น เงินประกัน ยึดบัตรประจำตัวประชาชน เป็นต้น
๕. ห้ามนายจ้างจ่ายค่าจ้างของนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ให้แก่บุคคลอื่น (รวมทั้ง พ่อ แม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อน)

ลักษณะงานที่สถานประกอบการสามารถจ้างงาน ประเภทไม่เต็มเวลา

๑. งานในกิจการขายสินค้า และบริการลูกค้า
๒. งานร้านอาหาร
๓. งานห้างสรรพสินค้า
๔. งานบริการในร้านสะดวกซื้อ
๕. งานคลังสินค้า
๖. งานวิจัยตลาด

สถานที่ทำงานที่ห้าม

มิให้นักเรียน นิสิต และนักศึกษา ทำงาน

๑. สถานที่เล่นการพนัน
๒. สถานเต็นรำ รำวง หรือรองเง็ง เป็นปกติธุระ ประเภทที่มีและประเภทที่ไม่มี

คู่บริการ

๓. สถานที่ที่มีอาหาร เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ น้ำชา หรือเครื่องดื่มอย่างอื่น
จำหน่ายและบริการ โดยมีผู้บ่าวเรอสำหรับปรนนิบัติลูกค้า
๔. สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีผู้บริการให้แก่ลูกค้า
๕. สถานที่ที่มีอาหาร เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเครื่องดื่มอย่างอื่นจำหน่ายหรือ
ให้บริการ โดยมีรูปแบบอย่างหนึ่งอย่างใด เช่น มีดนตรี มีการแสดง การร้องเพลงประกอบ
ดนตรี มีการเต้นหรือจัดให้มีการแสดงเต้น ยินยอมให้มีการนั่งกับลูกค้า หรือร้องเพลงกับ
ลูกค้า เป็นต้น

ลักษณะงานเสี่ยงอันตราย ที่ไม่ควรทำ

๑. งานหลอม เป่า หล่อ หรือรีดโลหะ
๒. งานป้อนโลหะ
๓. งานเกี่ยวกับความร้อน ความเย็น ความสั่นสะเทือน เสียง และแสงที่มีระดับ

แตกต่างจากปกติ อันอาจเป็นอันตราย

๔. งานเกี่ยวกับสารเคมีที่เป็นอันตราย
๕. งานเกี่ยวกับจุลชีวันเป็นพิษซึ่งอาจเป็นเชื้อไวรัส แบคทีเรีย รา ฯลฯ
๖. งานเกี่ยวกับวัตถุมีพิษ วัตถุระเบิด หรือวัตถุไวไฟ
๗. งานขับหรือบังคับรถยกหรือปั้นจั่น
๘. งานใช้เคลื่อนที่ด้วยพลังไฟฟ้าหรือเครื่องยนต์
๙. งานที่ต้องทำไต่ดิน ใต้น้ำ ในถ้ำ อุโมงค์ หรือปล่องในภูเขาไฟ
๑๐. งานเกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสี
๑๑. งานทำความสะอาดเครื่องจักร หรือเครื่องยนต์ ขณะที่เครื่องจักร หรือ

เครื่องยนต์กำลังทำงาน

๑๒. งานที่ต้องทำบนนั่งร้านที่สูงกว่าพื้นดินตั้งแต่ ๑๐ เมตรขึ้นไป

การดูแลคุ้มครองสิทธิประโยชน์

๑. กรณีเจ็บป่วยหรือประสบอันตรายระหว่างการทำงาน นายจ้างจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด (นักเรียน นิสิต และนักศึกษา ที่ทำงานส่วนใหญ่จะไม่มีประกันสังคม) (ตามประกาศคณะกรรมการ เรื่อง อัตราค่าจ้างรายชั่วโมง สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๕)

๒. นายจ้างต้องจัดให้นักเรียน นิสิต และนักศึกษา ที่ทำงานติดต่อกันมาแล้วไม่ เกิน ๔ ชั่วโมง ต้องจัดให้มีเวลาพักไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมง และใน ๔ ชั่วโมงต้องให้นักเรียน นิสิต และนักศึกษา ได้มีเวลาพักอีกตามที่นายจ้างกำหนด (เวลาพักอ้างอิงจากประกาศขออนุญาตการใช้แรงงาน “เด็ก” ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน)

การขึ้นทะเบียนสมัครงาน

สำหรับนักเรียน นิสิต และนักศึกษา ที่มีความประสงค์จะทำงาน สามารถขึ้นทะเบียนสมัครงานกับกรมการจัดหางาน ได้ดังนี้

๑. สามารถขึ้นทะเบียนสมัครงานได้ที่สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานคร พื้นที่ ๑-๑๐ ศูนย์บริการจัดหางานเพื่อคนไทย (Smart Job Center) กระทรวงแรงงาน และสำนักงานจัดหางานจังหวัดทุกจังหวัด

๒. สามารถใช้บริการผ่านระบบคอมพิวเตอร์ทางเว็บไซต์ www.doe.go.th/Smartjob หรือผ่าน Smart Job Center Application ด้วย Smartphone ดังนี้

๑) นักศึกษาที่ต้องการมีงานทำสามารถสมัครงาน โดยการบันทึกประวัติส่วนตัวและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมตำแหน่งงานว่างที่ต้องการ

๒) ระบบจะดำเนินการ Recruit คุณสมบัติของผู้สมัครงานและตำแหน่งงานว่างในเบื้องต้น (Matching) และแจ้งรายละเอียดของผู้สมัครงานให้แก่ นายจ้าง/สถานประกอบการ ที่มีความต้องการ เพื่อพิจารณาตามกระบวนการ Recruit ของบริษัทต่อไป

หลักฐานที่ใช้สมัครงาน

๑. สำเนาทะเบียนบ้าน
๒. บัตรประจำตัวประชาชน
๓. บัตรประจำตัวนักเรียน
๔. รูปถ่ายขนาด ๑ นิ้ว

กรมการศึกษาด้าน
การบริหารจัดการงาน

กองพัฒนาระบบบริการจัดการงาน
กรมการศึกษาด้าน การกระทรวงแรงงาน

www.doe.go.th

